

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Ränta

Ränta

Italien

1 Föreskrivs "lagstadgad ränta" i medlemsstaten? Om så är fallet, hur definieras "lagstadgad ränta" i denna medlemsstat?

I den italienska lagstiftningen om avtalsförpliktelser görs en distinktion mellan vanlig ränta, dröjsmålsränta och kompensationsränta. Vanlig ränta är en form av ersättning för den fördel som en person (som är skyldig att betala ränta) har fått tack vare de medel som andra har ställt till hans eller hennes förfogande. Dröjsmålsränta har en kompenserande karaktär och tas ut vid sena betalningar. För att räntan ska kunna tas ut måste gäldenären delges en officiell betalningsanmodan. Kompensationsränta ska betalas om borgenären inte har fått betalt av gäldenären i tid. Räntan beräknas i förhållande till den fördel som gäldenären har fått genom att inte betala med en gång. Denna ränta utgör skäligen ersättning och tillkommer även om fordran inte avser att fast belopp och har förfallit till betalning. Lagstadgad ränta fastställs emellertid i lagen om ekonomiska förpliktelser. Från och med dagen efter den dag det aktuella beloppet förfaller till betalning är gäldenären skyldig att betala lagstadgad ränta till borgenären även om det inte tidigare fanns någon ränteskuld och även om borgenären inte har visat att denne har lidit skada (artikel 1224.1 i civilagen (*Codice Civile*)). I artikel 1224 i civilagen (skador i samband med ekonomiska förpliktelser) anges särskilt att "för förpliktelser som rör ett penningbelopp ska lagstadgad ränta tas ut från dagen efter förfalldagen, även om det inte tidigare fanns någon ränteskuld och även om borgenären inte har visat att denne har lidit skada. Om det fanns en ränteskuld före förfalldagen som var högre än den lagstadgade räntan ska dröjsmålsränta motsvarande samma belopp tas ut". Alla borgenärer som visar att de har lidit större skada får ytterligare ersättning (ersättning på grund av minskat penningvärde). Denna betalas inte ut om parterna har kommit överens om att tillämpa en viss dröjsmålsränta. Enligt artikel 1282 i den italienska civilagen ska ränta automatiskt utgå på fordringar avseende kända belopp som förfallit, om inte annat föreskrivs i lag eller den berörda fordran.

2 Om ja, ange belopp/räntesats och den rättsliga grunden för detta. Om olika satser för lagstadgad ränta föreskrivs, vilka omständigheter och villkor gäller?

Storleken på den lagstadgade räntan fastställs genom ett dekret som det italienska finansministeriet (numera ekonomi- och finansministeriet) utfärdar den 15 december varje år. Om parterna har kommit överens om en ränta tillämpas den räntan. Parterna måste dock skriftligen ha kommit överens om räntan, och räntan får inte vara högre än den högsta tillåtna räntan enligt ockerlagen (lag nr 108 av den 7 mars 1996). I annat fall betraktas räntan som ockerränta och är därmed ogiltig. I så fall är man inte skyldig att betala någon ränta (artikel 1815 i civilagen). Om parterna har kommit överens om att tillämpa avtalsränta men inte har fastställt själva räntesatsen, ska den lagstadgade räntan tillämpas. I det italienska rättssystemet gör man delvis åtskillnad mellan **dröjsmålsränta** och lagstadgad ränta. Dröjsmålsränta är främst tänkt som ett straff (för gäldenären) och ersättning (för borgenären). Räntan kopplas till en ekonomisk förpliktelse som inte har fullgjorts på grund av att betalningen för den berörda tjänsten inte har skett inom den lagstadgade perioden eller i enlighet med den överenskommelse som parterna har träffat (dvs. för sent eller inte alls). För att borgenären ska kunna ta ut dröjsmålsränta måste gäldenären ligga efter med betalningen. Med "ligga efter med betalningen" avses att gäldenären inte har fullgjort sina förpliktelser i tid. För att så ska vara fallet måste förfalldagen ha passerats, och gäldenären måste ha fått en betalningsanmodan. Detta är en formell handling där borgenären anmodar gäldenären att betala det belopp som förfallit. Enligt civilagen utgår dröjsmålsränta med den lagstadgade räntesatsen eller en räntesats som fastställs i lag. Om en högre ränta än den lagstadgade räntesatsen skulle ha betalats innan gäldenären mottog betalningsanmodan ska samma dröjsmålsränta utgå (artikel 1224 i civilagen).

Enligt artikel 1284 i civilagen fastställer ekonomi- och finansministern den lagstadgade räntesatsen en gång om året. Genom ett dekret som offentliggörs i Italiens officiella kungörelseorgan (*Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*) justerar ministern räntesatsen baserat på den genomsnittliga avkastningen från statsobligationer med en löptid på högst 12 månader, med beaktande av inflationen under året. Räntesatsen fastställs senast den 15 december året innan det år den ska tillämpas. Om ingen ny räntesats har fastställts den 15 december ändras inte den gällande satsen det efterföljande året.

Sedan den 1 januari 2021 har den lagstadgade räntesatsen varit 0,01 %.

TABELL ÖVER LAGSTADGAD RÄNTA

Fr.o.m.	T.o.m.	Räntesats	Lag
1999-01-01	2000-12-31	2,50 %	Ministerdekret (finansministeriet) av den 10 december 1998
2001-01-01	2001-12-31	3,50 %	Ministerdekret (finansministeriet) av den 11 december 2000
2002-01-01	2003-12-31	3,00 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 11 december 2001
2004-01-01	2007-12-31	2,50 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 1 december 2003
2008-01-01	2009-12-31	3,00 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 12 december 2007
2010-01-01	2010-12-31	1,00 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 4 december 2009
2011-01-01	2011-12-31	1,50 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 7 december 2010
2012-01-01	2013-12-31	2,50 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 12 december 2011
2014-01-01	2014-12-31	1,00 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 12 december 2013
2015-01-01	2015-12-31	0,50 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 11 december 2014
2016-01-01	2016-12-31	0,20 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 11 december 2015
2017-01-01	2017-12-31	0,10 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 7 december 2016
2018-01-01	2018-12-31	0,30 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 13 december 2017
2019-01-01	2019-12-31	0,80 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 12 december 2018
2020-01-01	2020-12-31	0,05 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 12 december 2019
2021-01-01	2021-12-31	0,01 %	Ministerdekret (ekonomiministeriet) av den 11 december 2020

Fastställs en högre ränta måste detta göras skriftligen. I annat fall tillämpas den lagstadgade räntesatsen.

För förseningar i samband med affärstransaktioner gäller en tillfällig EU-regel, som fastställts i nationellt lagstiftningsdekret nr 231 av den 9 oktober 2002, ändrad genom lagstiftningsdekret nr 192 av den 9 november 2012, för fullständigt införlivande av direktiv 2011/7/EU, i enlighet med artikel 10.1 i lag nr 180

av den 11 november 2011. Om parterna inte har beslutat om en räntesats ska den lagstadgade räntan från det ögonblick den handling som inleder förfarandet inges vara samma som den ränta som anges i den särskilda lagen om dröjsmålsränta vid handelstransaktioner (se nedan). Denna regel gäller även den handling som inleder ett skiljedomsförfarande.

Särskild lagstiftning om dröjsmålsränta vid handelstransaktioner. För att införliva direktiv 2000/35/EG om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner utfärdade Italien lagstiftningsdekret nr 231/2002, i dess ändrade lydelse. I detta anges uttryckligen att dröjsmålsräntan vid handelstransaktioner ska vara högre än den lagstadgade räntan. Enligt lagstiftningsdekret nr 231/2002 avses med handelstransaktioner "transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning". I dekretet föreskrivs att vid en handelstransaktion ska "alla som på ett otillbörligt sätt inte i tid erhåller betalning ha rätt till automatisk betalning av dröjsmålsränta, utan att en formell påminnelse krävs, från och med dagen efter förfallodagen", om inte gäldenären kan styrka att underlåtenheten att betala berodde på orsaker som inte kan tillskrivas honom eller henne. Enligt denna lag grundas dröjsmålsräntan vid handelstransaktioner på den räntesats som varje år fastställs av ekonomi- och finansministern, och som sammanfattas i tabellen nedan. I tabellen anges a) för det första halvåret det år som dröjsmålet avser, den räntesats som gällde den 1 januari det året, och b) för det andra halvåret det år som dröjsmålet avser, den räntesats som gällde den 1 juli det året.

Tabell över förändringarna av dröjsmålsräntan över tid, från 2002:

TABELL över DRÖJSMÅLSRÄNTA enligt lagstiftningsdekret nr 231/2002				
Fr.o.m.	T.o.m.	ECB-ränta	Ränteökning	Totalt
2002-07-01	2002-12-31	3,35 %	7,00 %	10,35 %
2003-01-01	2003-06-30	2,85 %	7,00 %	9,85 %
2003-07-01	2003-12-31	2,10 %	7,00 %	9,10 %
2004-01-01	2004-06-30	2,02 %	7,00 %	9,02 %
2004-07-01	2004-12-31	2,01 %	7,00 %	9,01 %
2005-01-01	2005-06-30	2,09 %	7,00 %	9,09 %
2005-07-01	2005-12-31	2,05 %	7,00 %	9,05 %
2006-01-01	2006-06-30	2,25 %	7,00 %	9,25 %
2006-07-01	2006-12-31	2,83 %	7,00 %	9,83 %
2007-01-01	2007-06-30	3,58 %	7,00 %	10,58 %
2007-07-01	2007-12-31	4,07 %	7,00 %	11,07 %
2008-01-01	2008-06-30	4,20 %	7,00 %	11,20 %
2008-07-01	2008-12-31	4,10 %	7,00 %	11,10 %
2009-01-01	2009-06-30	2,50 %	7,00 %	9,50 %
2009-07-01	2009-12-31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2010-01-01	2010-06-30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2010-07-01	2010-12-31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2011-01-01	2011-06-30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2011-07-01	2011-12-31	1,25 %	7,00 %	8,25 %
2012-01-01	2012-06-30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2012-07-01	2012-12-31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2013-01-01	2013-06-30	0,75 %	8,00 %	8,75 %
2013-07-01	2013-12-31	0,50 %	8,00 %	8,50 %
2014-01-01	2014-06-30	0,25 %	8,00 %	8,25 %
2014-07-01	2014-12-31	0,15 %	8,00 %	8,15 %
2015-01-01	2015-06-30	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2015-07-01	2015-12-31	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2016-01-01	2016-06-30	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2016-07-01	2016-12-31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2017-01-01	2017-06-30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2017-07-01	2017-12-31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2018-01-01	2018-06-30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2018-07-01	2018-12-31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2019-01-01	2019-06-30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2019-07-01	2019-12-31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2020-01-01	2020-06-30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2020-07-01	2020-12-31	0,00 %	8,00 %	8,00 %

3 Finns det, vid behov, ytterligare information om beräkningen av lagstadgad ränta?

Ekonomi- och finansministeriets webbplats: <https://www.mef.gov.it>

4 Finns det på nätet gratis tillgång till den rättsliga grund som nämns ovan?

Det finns en mängd webbplatser med gratis programvara för att räkna ut lagstadgad ränta och dröjsmålsränta.

Senaste uppdatering: 21/07/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.